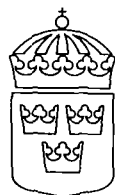

Regeringens proposition

1992/93:120

om ändring i sekretesslagen (1980:100) med
anledning av EES-avtalet

Prop.
1992/93:120

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 22 oktober 1992.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Gun Hellsvik

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redovisas i vilken mån EES-avtalet innehåller sekretessbestämmelser samt lämnas förslag till de ändringar i sekretesslagen som dessa bestämmelser föranleder.

Beträffande övervakningen av att företag och andra följer de gemensamma konkurrensreglerna föreslås att sådana uppgifter som en svensk tillsynsmyndighet på grund av avtalet erhållit från en utländsk tillsynsmyndighet eller inhämtat inom landet skall omfattas av s.k. absolut sekretess.

Det konstateras att sekretesslagens regler om sekretess hos andra tillsynsorgan redan uppfyller de krav avtalet ställer och att några lagändringar i denna del därför inte krävs.

Beträffande ömsesidigt bistånd i tullfrågor föreslås att den bestämmelse i sekretesslagen som föreskriver sekretess för uppgifter som en svensk myndighet erhållit enligt avtal med en främmande stat också skall gälla beträffande avtal med en mellanfolklig organisation.

Inom området provning och kontroll föreslås en teknisk anpassning av sekretesslagen till följd av den nya lag om teknisk kontroll regeringen föreslagit riksdagen att anta.

Lagändringarna avses träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förslag till Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 6 §, 9 kap. 3 §, 16 kap. 1 § och bilagan till sekretesslagen (1980:100)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 6 §

Sekretess gäller, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i statlig myndighets verksamhet, som består i utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt, för uppgift om

1. enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs,

2. andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen godkänt avtal härom med främmande stat eller mellanfolklig organisation, hos myndighet i verksamhet, som avses i första stycket, för uppgift om enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten förfogar över på grund av avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1-3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

Regeringen kan för särskilt fall förordna om undantag från sekretess som har föreskrivits med stöd av första stycket 1, om den finner det vara av vikt att uppgiften lämnas.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

¹ Lagen omtryckt 1989:713.

9 kap.
3 §

Sekretess enligt 1 och 2 §§ gäller också, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat, i ärende om handräckning eller bistånd som myndighet lämnar åt myndighet eller annat organ i den staten i verksamhet som motsvarar den som avses i nämnda paragrafer.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat, hos myndighet i verksamhet som avses i 1, 2 eller 19 § för sådan uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden som myndigheten *har erhållit enligt* avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1-3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen enligt andra stycket i högst tjugo år.

Sekretess enligt 1 och 2 §§ gäller också, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat *eller mellanfolklig organisation*, i ärende om handräckning eller bistånd som myndighet lämnar åt myndighet eller annat organ i den staten *eller mellanfolkliga organisationen* i verksamhet som motsvarar den som avses i nämnda paragrafer.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat *eller mellanfolklig organisation*, hos myndighet i verksamhet som avses i 1, 2 eller 19 § för sådan uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden som myndigheten *förfogar över på grund av* avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1-3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

16 kap.
1 §²*Nuvarande lydelse*

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1-8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första

² Senaste lydelse 1992:350.

stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall av uppsåtligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikt följer av

Prop. 1992/93:120

3. denna lag enligt

7 kap. 29 §
8 kap. 3 §, 5 § första stycket 2,
6 § första stycket 2, 7 § första
stycket 2 eller 8 § första stycket
8 kap. 8 § andra stycket

såvitt avser uppgift som hänför
sig till myndighets affärsmässiga
utlåningsverksamhet

Föreslagen lydelse

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1-8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall av uppsåtligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikt följer av

3. denna lag enligt

7 kap. 29 §
8 kap. 3 §, 5 § första stycket 2,
6 § första stycket 2
8 kap. 6 § andra stycket

såvitt avser uppgift om andra
ekonomiska eller personliga för-
hållanden än affärs- eller driftför-
hållanden för den som trätt i
affärsförbindelse eller liknande
förbindelse med den som är före-
mål för myndighetens verksam-
het

8 kap. 7 § första stycket 2 eller

8 § första stycket

8 kap. 8 § andra stycket

såvitt avser uppgift som hänfö-
 sig till myndighets affärsmässiga
 utlåningsverksamhet

Bilaga³

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Verksamhet

 Riksprovplatserna Aktiebolaget
 Statens Anläggningsprovning,
 Aktiebolaget Svensk Bilprovning
 och Apoteksbolaget Aktiebolag

*obligatorisk kontroll (SFS
 1985:1105)*

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Verksamhet

 Riksprovplatserna Aktiebolaget
 Svensk Anläggningsprovning,
 Aktiebolaget Svensk Bilprovning

*kontroll som riksprovplats (SFS
 1992:000)*

³ Senaste lydelse 1992:319.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 oktober 1992

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Friggebo, Johansson, Hörnlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask

Föredragande: statsrådet Hellsvik

Proposition om ändring i sekretesslagen (1980:100) med anledning av EES-avtalet

1 Inledning

Sverige har tillsammans med övriga sex EFTA-länder undertecknat ett omfattande avtal med Europeiska Gemenskaperna (EG) och dess medlemsländer om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). I anslutning till EES-avtalet har EFTA-länderna undertecknat tre avtal sinsemellan, nämligen ett om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol, ett om en ständig kommitté och ett om parlamentarikersamverkan på EFTA-sidan.

I prop. 1991/92:170 har regeringen föreslagit riksdagen att godkänna de undertecknade avtalen samt anta förslag till en lag om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-lagen) med grundläggande bestämmelser om införlivande av avtalsåtagandena med svensk rätt. Avtalen innehåller vissa krav på sekretess som Sverige skall uppfylla i sin lagstiftning. Regeringen har i propositionen (bil. 1, s. 182) aviserat att den i annat sammanhang ämnar återkomma med förslag till nödvändiga lagändringar i denna del. Med anledning av detta har inom Justitiedepartementet upprättats en promemoria (Ds 1992:84) som behandlar denna fråga och vari föreslås vissa ändringar i sekretesslagen (1980:100, omtryckt 1989:713). Promemorian behandlar bara de sekretessbestämmelser som till följd av EES-avtalet skall gälla från avtalets ikraftträdande. De bestämmelser om sekretess i avtalet som kommer att gälla från en senare tidpunkt kommer, som anges i promemorian, att tas upp i annat sammanhang. Det gäller bl.a. föreskrifter om konfidentiell behandling av vissa uppgifter avseende klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen och preparat. Promemorians lagförslag bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Promemorian har remissbehandlats. Yttranden har avgivits av Sveriges riksbank, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Kammarrätten i Sundsvall, Generaltullstyrelsen, Finansinspektionen, Boverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Juridiska fakultetsstyrelsens forskningsnämnd vid Lunds universitet, Statens jordbruksverk, Statens

växsortsnämnd, Statens livsmedelsverk, Konkurrensverket, Statens provningsanstalt, Styrelsen för teknisk ackreditering, justitieombudsmannen Stina Wahlström (JO), Stockholms fondbörs, Svenska kommunförbundet, Sveriges Industriförbund, Företagarnas Riksorganisation, Sveriges Radio AB, Publicistklubben, Svenska Journalistförbundet, Svenska Tidningsutgivareföreningen, Svenska Bankföreningen, Sparbankernas Bank och Finansbolagens Förening. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (dnr 92-3060).

Regeringen beslutade den 1 oktober 1992 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslag som upprättats inom Justitiedepartementet. Det till Lagrådet remitterade lagförslaget överensstämmer fränsett vissa redaktionella ändringar, med det lagförslag jag avser att lägga fram nu. Det till Lagrådet remitterade lagförslaget bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

Lagrådet har den 15 oktober 1992 lämnat det remitterade förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 3*.

2 Offentlighetsprincipen och EES

Offentlighetsprincipen kan definieras som den grundsats enligt vilken samhällsorganens verksamhet skall ske under allmän insyn och kontroll. För att en offentlighetsprincip skall anses råda i samhället räcker det inte med att myndigheterna lämnar medborgarna en vidsträckt information om sitt arbete. Den offentliga verksamheten måste i stället ligga öppen för medborgarna och de nyhetsförmedlande organen på sådant sätt att dessa kan inhämta upplysningar i skilda angelägenheter efter eget val, oberoende av myndigheternas informationsgivning (prop. 1975/76:160 s. 69). Sammanfattningsvis brukar man säga att offentlighetsprincipen fyller tre huvudändamål. Den utgör en garanti för rättssäkerheten, effektivitet i förvaltningen och effektivitet i folkstyret.

I första hand förknippas offentlighetsprincipen med den i 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen (TF) fastlagda grundsatsen om *allmänna handlingars offentlighet*. Det sägs där att varje medborgare till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning skall ha rätt att ta del av allmänna handlingar. Härigenom markeras att handlings-offentligheten utgör ett inslag i den medborgerliga yttrande- och informationsfriheten och därmed en av betingelserna för den fria demokratiska åsiktsbildningen.

Ett annat inslag i offentlighetsprincipen utgör den medborgerliga *yttrandefrihet* som gäller också som grundsats för de tjänstemän och andra som är verksamma hos det allmänna och som omfattar också den information som dessa offentliga funktionärer förfogar över i denna verksamhet.

Av intresse i detta sammanhang är också reglerna om *meddelarfrihet*, dvs. rätten för var och en att utom i vissa undantagsfall lämna uppgifter i vilket ämne som helst för publicering. Dessa regler kan ses som en del av det regelverk genom vilket offentlighetsprincipen förverkligas.

Det finns anledning att framhålla att de offentliga funktionärernas yttrandefrihet och meddelarfriheten inte innebär att uppgifter blir offentliga i den meningen att de blir tillgängliga för allmänheten utan i princip endast en frihet för den enskilde att utan risk för straff, skadeståndsskyldighet eller andra sanktioner lämna ut uppgifter för publicering. Någon rätt till insyn i det allmännas verksamhet är det alltså inte frågan om utan en *möjlighet* för offentliga funktionärer att informera t.ex. massmedierna om förhållanden som angår deras verksamhet.

Även om offentlighetsprincipen, de offentliga funktionärernas yttrandefrihet och meddelarfriheten är omistliga inslag i vår rättsordning kan de dock inte vara utan undantag. Inskränkningar i rätten att ta del av allmänna handlingar får därför göras om det är påkallat av hänsyn till vissa i 2 kap. 2 § TF angivna intressen, där behovet av sekretess är särskilt starkt. Föreskrifter om dessa begränsningar är samlade i sekretesslagen som också reglerar den tystnadsplikt som utgör undantag från de offentliga funktionärernas yttrandefrihet. Sekretess används i lagen som en gemensam beteckning på begränsning i handlingsoffentligheten och tystnadsplikt. Och i 16 kap. sekretesslagen anges vissa tystnadspliktsföreskrifter som gäller som undantag från principen om meddelarfrihet medan denna princip tar över övriga tystnadspliktsbestämmelser.

Vid varje bedömning av om offentlighetsprincipen skall få vika för ett sekretessbehov måste en intresseavvägning göras. När ett beaktansvärt intresse av allmän insyn kan antas föreligga bör offentlighetsprincipen få vika endast om det framstår som nödvändigt av hänsyn till viktiga motstående intressen. Enbart den omständigheten att sekretess skulle underlätta myndigheternas arbete inom landet eller samarbetet med utländska myndigheter kan aldrig vara ett tillräckligt skäl för sekretess.

Principen om fri tillgång till de allmänna organens handlingar lades första gången fast i 1766 års TF och har således - om än inte utan avbrott - gällt i vårt land i över 200 år. Den har därigenom satt sin prägel på den svenska förvaltningen och påverkat attityder och värderingar i samhället. Sverige och Finland har länge varit ensamma om att tillämpa denna princip men på senare år har även andra länder, t.ex. Danmark, Frankrike och Nederländerna, anlagt samma synsätt. Sverige är dock såvitt bekant fortfarande ensamt om att ha principen grundlagsfäst. Det svenska regelverket på området framstår som mycket detaljerat vilket har föranletts av ett önskemål att i lagstiftningen så noga som möjligt reglera undantagen från offentlighetsprincipen för att inte lämna myndigheterna ett utrymme för att skönsmässigt avgöra vilken insyn som skall finnas i deras verksamhet.

I andra länder är utgångspunkten den omvända. Särskilt tydligt är detta i t.ex. Storbritannien där principen i stället är att alla allmänna handlingar är hemliga om inte ett särskilt beslut om offentliggörande fattas.

Även om några av EG:s medlemsländer alltså tillämpar en offentlighetsprincip tillämpas den inte av EG som sådant. EG-institutionerna bestämmer själva om en handling skall lämnas ut eller inte. Om handlingen har sekretessbelagts är institutionen förhindrad att lämna ut den. Handlingar hos EG:s institutioner blir som regel offentliga först efter 30 år. För att en sekretessbelagd handling skall kunna lämnas ut

krävs dessutom ett särskilt beslut om att häva sekretessen.

Prop. 1992/93:120

Av denna genomgång framgår att offentlighetsreglerna ser olika ut i EG och dess medlemsländer. EG ställer heller inte krav på att dessa regler skall harmoniseras utan varje medlemsland får ha den lagstiftning som passar förhållandena i det landet bäst.

På vissa håll i EG:s regelverk finns emellertid sekretessregler som medlemsländerna - utifrån sina skilda utgångspunkter - måste anpassa sin lagstiftning till. Det gäller framför allt sekretess för övervägandena vid EG-rådets möten och för uppgifter som enskilda enligt dessa regler skall lämna till EG-kommissionen eller till nationella myndigheter om sina ekonomiska förhållanden.

Sådana sekretessregler återfinns också i några av de EG-rättsakter som Sverige genom EES-avtalet åtagit sig att införliva med svensk rätt. En rättsakt som motsvarar en EG-förordning skall därvid i enlighet med artikel 7 i EES-avtalet som sådan göras till en del av vår rättsordning, dvs. inkorporeras, medan EG-direktiven ger oss rätt att välja form och metod för genomförandet.

Det är självklart att Sverige skall uppfylla de åtaganden som följer av EES-avtalet. Detta innebär emellertid inte att vi måste göra på precis samma sätt som man gjort i något av EG:s medlemsländer. Införlivandet bör i stället ske på ett sådant sätt som passar vår rättssystematik, också när det gäller offentlighet och sekretess.

Begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar skall enligt 2 kap. 2 § TF noga anges i en särskild lag eller i annan lag som den särskilda lagen hänvisar till. Den särskilda lag som avses är sekretesslagen. Detta innebär att det i sekretesslagen i så precisa ordalag som möjligt anges för vilka slag av uppgifter som det skall gälla sekretess. Eftersom sekretess i gemenskapsrätten inte utgör ett undantag från en generell offentlighetsprincip har sekretessreglerna där inte samma grad av precision. Ett typiskt exempel på en sådan från EG-rätten hämtad sekretessregel finns i artikel 9.2 i protokoll 24 till EES-avtalet, som behandlar hur övervakningen av att företag och andra följer de gemensamma konkurrensreglerna skall organiseras. Där åläggs ansvariga myndigheter och deras tjänstemän att inte avslöja upplysningar som de har inhämtat med stöd av det protokollet och som är av sådant slag att de omfattas av sekretess. Vilka upplysningar som är av sådant slag sägs däremot inte. Det blir därigenom en uppgift för varje land att närmare ange detta.

Det är min uppfattning att den svenska anpassningen till EES-avtalet skall bedrivas på ett sätt som är förenligt med den tradition av betydande öppenhet som så länge präglat svensk förvaltning. En alltför stor beredvillighet att gå sekretessintressena till mötes kan leda till att principen om öppenhet förbyts i sin motsats.

En ytterligare anledning till återhållsamhet i detta hänseende är att EG som organisation kan bedömas vara på väg mot en ökad öppenhet. Till Maastrichtavtalet finns t.ex. fogad en förklaring om rätten till tillgång till information. Där framhålls att insyn i beslutsprocessen stärker institutionernas demokratiska karaktär och allmänhetens förtroende för förvaltningen. Kommissionen har därför ombetts att senast år 1993 lägga fram en rapport för rådet om åtgärder för att förbättra allmänhetens

tillgång till den information som institutionerna har tillgång till.

Det bör i sammanhanget också framhållas att allt förhandlingsarbete, också det internationella, som regel ställer krav på viss sekretess så att t.ex. egna förhandlingspositioner inte blir tillgängliga för motparter i arbetet, vilket skulle göra att svenska intressen inte kan drivas på bästa sätt. Också ett sådant förfarande som det hos kommissionen och domstolen för mänskliga rättigheter i Strasbourg är kringgärdat med sekretess som kan te sig främmande för vår traditionella öppenhet. Det är emellertid svårt att hävda att Sverige skall avstå från internationellt samarbete därför att detta är förknippat med krav på sekretess i verksamheten. En annan sak är att Sverige med kraft bör driva uppfattningen att offentlighet är ett viktigt värde också i det mellanfolkliga samarbetet. Detta är ingen orealistisk linje med tanke på att den svenska offentlighetsprincipen - liksom bl.a. justitieombudsmannaämbetet - tillhör de från början unika svenska rättsliga företeelser som sprider sig till allt fler länder.

Meddelarfriheten är en helt unik svensk rättslig princip, även om det i andra länder finns regler om skydd för källor för information till massmedier som i praktiken kan sägas ha en liknande funktion att "privilegiera" uppgiftslämnande i publiceringssyfte. I detta ligger att det visserligen kan vara vanskligt att avgöra vilket utrymme som internationella sekretessregler ger åt uppgiftslämnande i sådant syfte. Jag ser det emellertid som möjligt att i detta som i liknande mellanfolkliga sammanhang hävda uppfattningen att det finns utrymme för källskydd i den form som vår svenska meddelarfrihet innebär. Min uppfattning är alltså att ett krav på sekretess i t.ex. EES-avtalet inte nödvändiggör undantag från principen om meddelarfrihet utan att den frågan får avgöras efter den typ av intresseavvägning som görs också i andra fall.

Jag har med denna bakgrundsteckning velat ange den grundåskådning som jag menar bör präglä lagstiftningsarbetet i dessa frågor.

3 Allmänt om införlivandet av EES-avtalet med svensk rätt

EES-avtalet omfattar en huvuddel om 129 artiklar, 49 protokoll och 22 bilagor. I bilagorna görs hänvisning till ca 1 500 EG-rättsakter som med nödvändiga anpassningar har integrerats i avtalet. Till avtalet är fogade ett antal protokollsanteckningar och deklarationer jämte viss brevväxling.

Övervakningsavtalet omfattar en huvuddel med 53 artiklar och sju protokoll jämte två bilagor. Kommittéavtalet omfattar likaså en huvuddel med 14 artiklar samt därutöver två protokoll och en bilaga med tillhörande bihang. Även till dessa avtal är fogade protokollsanteckningar m.m.

I prop. 1991/92:170 föreslår regeringen att huvuddelen av EES-avtalet skall införlivas med svensk rätt genom inkorporering. Detta skall ske genom en lag om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-lagen). Enligt 2-4 §§ EES-lagen skall huvudbestämmelserna (artiklarna 1-129) och vissa protokoll till EES-avtalet, huvudbestämmelserna

(artiklarna 1-53) i övervakningsavtalet och protokollen 1-4 till detta avtal samt protokoll 1 till kommittéavtalet gälla som svensk lag.

Prop. 1992/93:120

De avtalsbestämmelser som upptas i bilagorna till EES-avtalet och de bindande rättsakter det hänvisas till i bilagorna föreslås bli införlivade med svensk rätt genom författningar på resp. sakområde.

4 Sekretessbestämmelser i EES-avtalets huvuddel

Min bedömning: Frågan om införlivande av de sekretessregler som EES-kommittén skall fastställa enligt artikel 83 i EES-avtalets huvuddel får tas upp när EES-kommittén har fastställt reglerna.

När det gäller den tystnadsplikt som följer av artikel 122 i EES-avtalets huvuddel finns redan en motsvarande bestämmelse i 1 kap. 6 § sekretesslagen.

Promemorians överväganden överensstämmer med min bedömning.

Remissinstanserna: Endast *Hovrätten över Skåne och Blekinge* har yttrat sig i denna fråga och förklarat sig dela promemorians överväganden.

Skälen för min bedömning: Enligt artikel 83 i EES-avtalets huvuddel skall vid informationsutbytet mellan offentliga myndigheter, EFTA-staterna ha samma rättigheter att ta emot och samma skyldigheter att ge information som EG-medlemsstaterna samt vara underkastade de sekretessregler som skall fastställas av Gemensamma EES-kommittén.

Som anges i prop. 1991/92:170 innebär inte denna bestämmelse att EES-kommittén träder istället för svenska organ med normgivningskompetens. De sekretesskrav som enligt artikel 83 skall fastställas av EES-kommittén är att anse som folkrättsligt bindande beslut som såvitt avser svenska myndigheter måste införlivas i den svenska sekretesslagstiftningen för att bli gällande här i landet (bil. 1, s. 127). Jag anser att frågan om sådant införlivande får tas upp senare när EES-kommittén har fastställt reglerna.

Enligt artikel 122 i EES-avtalets huvuddel skall de avtalsslutande parternas ombud, delegater och experter samt tjänstemän och övriga anställda som är verksamma enligt detta avtal även efter det att deras uppdrag upphört vara förpliktade att inte lämna ut upplysningar som omfattas av sekretess. En motsvarande bestämmelse finns redan i 1 kap. 6 § sekretesslagen. Jag anser därför att någon lagstiftning i detta avseende inte är påkallad.

Mitt förslag: Absolut sekretess skall gälla i tillsynsverksamhet på konkurrensområdet för sådana uppgifter om enskildas ekonomiska eller personliga förhållanden som en myndighet förfogar över på grund av ett med främmande stat eller mellanfolklig organisation slutet avtal, som har godkänts av riksdagen.

De bestämmelser som finns i 14 kap. 1-3 §§ sekretesslagen om begränsning i sekretessen mellan olika myndigheter i Sverige får inte tillämpas i den mån det skulle strida mot avtalet.

Vissa sådana uppgifter som rör tredje man undantas från meddelarfrihet.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: Det stora flertalet av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller godtar förslaget. Bland dessa remissinstanser anser *Hovrätten över Skåne och Blekinge* det dock vara tveksamt om förslaget är tillräckligt för att åstadkomma den sekretess som Sverige är skyldigt att iaktta enligt de internationella åtagandena och anser att frågan bör analyseras under det fortsatta lagstiftningsarbetet. *Kammarrätten i Sundsvall* har ifrågasatt om det inte i det föreslagna nya andra stycket i 8 kap. 6 § sekretesslagen mera bör knytas an till ordalydelsen i första stycket punkterna 1 och 2. Andra remissinstanser har anfört att förhållandet mellan 8 kap. 6 § första stycket sekretesslagen och det föreslagna nya stycket behöver närmare preciseras. Så anser t.ex. *Statens jordbruksverk* det vara tveksamt om det är tillräckligt med en sekretessprövning enligt paragrafens första stycke punkt 1 eller om man måste gå vidare och undersöka om det kan föreligga en starkare sekretess till följd av paragrafens nya andra stycke. *Statens livsmedelsverk* anser att det av lagtexten bör klart framgå att tillsynsmyndigheterna på livsmedelsområdet inte skall tillämpa det nya föreslagna andra stycket. Enligt *Sveriges Industriförbund* blir det inte helt enkelt att tillämpa bestämmelsen om den nuvarande sekretessen bibehålls och det kan därför bli svårt att bedöma vilken typ av sekretess som gäller för vilka uppgifter samt att problemet blir än större om myndigheten använder ADB-teknik vid hanteringen av uppgifterna.

Konkurrensverket har avvisat förslaget eftersom det enligt verkets uppfattning inte fullt ut överensstämmer med de avtalsbestämmelser som Sverige åtagit sig att införa.

Ett antal remissinstanser har avstyrkt förslaget. *Publicistklubben*, *Svenska Journalistförbundet* och *Svenska Tidningsutgivareföreningen* avstyrker helt förslaget eftersom det innebär att ytterligare en bestämmelse om absolut sekretess införs i sekretesslagen.

Det stora flertalet av de remissinstanser som har yttrat sig i denna del tar också upp frågan om förslagets förhållande till *meddelarfriheten*.

Enligt bl.a. *JO, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Kammarrätten i Sundsvall och Sveriges Industriförbund* måste, om en sekretessbelagd uppgift inte skall omfattas av meddelarfriheten, den ifrågavarande sekretessregeln finnas upptagen i 16 kap. 1 § sekretesslagen. Om avsikten är att uppgifter om tredje man skall ha detta strängare sekretesskydd måste därför enligt remissinstanserna 16 kap. 1 § kompletteras genom att det nya andra stycket i 8 kap. 6 §, såvitt avser uppgift rörande tredje man, tas upp där. Några remissinstanser föreslår dessutom, att ytterligare inskränkningar i meddelarfriheten görs för att detta undantag inte enbart skall gälla uppgifter beträffande tredje man.

Prop. 1992/93:120

Bakgrunden till mitt förslag

Allmänt

En förutsättning för att EES-avtalet skall fungera på ett riktigt sätt är att de avtalade reglerna följs. Därför har i EES-avtalet skapats ett system för övervakning av reglernas efterlevnad. Detta stämmer så långt som möjligt överens med EG:s övervakningsstruktur. Övervakningen kommer att ske enligt ett s.k. tvåpelarsystem; EES-reglernas efterlevnad kommer att övervakas av EG-kommissionen såvitt avser EG:s medlemsstater och av EFTA:s särskilda övervakningsmyndighet såvitt avser EFTA:s medlemsstater. Övervakningsmyndigheten, som skall vara oberoende, kommer på detta område att ha motsvarande kompetens som kommissionen. För att detta system skall bli rättsligt enhetligt och fungera väl krävs ett nära och förtroendefullt samarbete mellan EG-kommissionen och övervakningsmyndigheten.

EES-avtalets bestämmelser på konkurrensområdet

Den fria rörlighet för varor och tjänster som föreskrivs i EES-avtalet förutsätter enhetliga och ostörda förutsättningar för konkurrens inom hela samarbetsområdet. Det krävs därför att de gemensamma konkurrensbestämmelserna tillämpas likformigt och effektivt inom hela området.

Uppgiften att övervaka och tillämpa konkurrensbestämmelserna inom EES fördelas enligt avtalet mellan EG-kommissionen och EFTA:s särskilda övervakningsmyndighet. Denna myndighet skall enligt protokoll 21 till EES-avtalet vid tillämpningen av konkurrensreglerna ha samma befogenheter som EG-kommissionen i dag har enligt EG:s regler. Dessa befogenheter är av övernationell karaktär.

EG-kommissionen och övervakningsmyndigheten skall vidta sina åtgärder i ständig och nära samverkan med medlemsstaternas behöriga myndigheter. Såvitt gäller övervakningsmyndighetens samarbete med EFTA-staternas myndigheter framgår detta av protokoll 4 till övervakningsavtalet.

På det nationella planet förutsätter EES-avtalet att Sverige utser en myndighet att vara behörig myndighet med de uppgifter som framgår av de gemensamma konkurrensbestämmelserna. Myndigheten skall bl.a. på begäran av EFTA:s övervakningsmyndighet vidta undersökningar hos företag här i landet. Enligt 11 § förslaget till EES-lag skall regeringen

bestämma vilken svensk myndighet som skall vara behörig vid tillämpning av konkurrensreglerna i EES-avtalet och övervakningsavtalet.

I protokoll 23 och 24 till EES-avtalet och protokoll 4 till övervakningsavtalet finns bestämmelser om informationsutbyte mellan EG-kommissionen, EFTA:s övervakningsmyndighet och de nationella tillsynsorganen. Protokollen innehåller också bestämmelser om tystnadsplikt.

Protokoll 23 till EES-avtalet innehåller regler om samarbetet mellan övervakningsmyndigheterna. Protokoll 24 till avtalet innehåller regler om samarbete vid kontroll av företagskoncentrationer. Tystnadspliktsbestämmelserna återfinns i protokoll 23 artikel 9 och i protokoll 24 artikel 9.

Protokoll 4 till övervakningsavtalet innehåller regler om de befogenheter som EFTA:s övervakningsmyndighet har på konkurrensområdet. I protokollet har bestämmelser i ett antal EG-rättsakter (förordningar) på konkurrensområdet anpassats och gjorts tillämpliga på övervakningsmyndigheten. En förteckning över förordningarna finns i prop. 1991/92:-170, bil. 1, s. 173 f.

Bestämmelserna om sekretess m.m. i protokoll 4 återfinns under följande kapitelrubriker;

- kap. II Allmänna procedurregler för tillämpning av artiklarna 53 och 54 i EES-avtalet (artikel 20),
- kap. VI Tillämpning av konkurrensregler på transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar (artikel 27),
- kap. IX Regler för tillämpning av artiklarna 53 och 54 i EES-avtalet på sjöfarten (artikel 24),
- kap. XI Proceduren för tillämpning av konkurrensreglerna på företag inom luftfartssektorn (artikel 17),
- kap. XIII Regler för kontroll av företagskoncentrationer (artikel 17) och
- kap. XV Bestämmelser tillämpliga på företag på kol- och stålområdet, avsnitt I Allmänna bestämmelser om avtal och koncentrationer (artikel 3.2).

I bestämmelserna föreskrivs att tillsynsorganen, tjänstemän och övriga anställda vid dessa organ inte skall avslöja uppgifter som de *inhämtat* med stöd av protokollet *och som är av sådant slag* att de omfattas av sekretess.

Sekretessen skall inte hindra det *informationsutbyte* som förutsätts skall äga rum mellan de olika organen. Utbyte av information får därför ske oberoende av tystnadsplikten. Den inhämtade informationen får emellertid *inte* användas för *andra ändamål* än vad den inhämtats för. I vissa fall utgör sekretessen inte hinder för offentliggörande av allmän information eller undersökningar som inte innehåller uppgifter om enskilda företag eller företagssammanslutningar.

Enligt artikel 122 i EES-avtalet gäller tystnadsplikten även för dem som varit anställda vid tillsynsorganen.

Regeringen beslutade vid regeringssammanträde den 11 juni 1992 att inhämta Lagrådets yttrande över ett förslag till ny konkurrenslag. Den nya lagen föreslås ersätta den nuvarande konkurrenslagen (1982:729) och lagen (1991:921) om förbud mot konkurrensbegränsning i fråga om

jordbruksprodukter. Vidare föreslås följdändringar i viss annan lagstiftning. Förslaget till ny konkurrenslag innebär bl.a. att de materiella konkurrensreglerna i lagen utformas efter förebild från EG:s konkurrensregler i Romfördraget och EES-avtalets konkurrensregler. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1993. Lagrådet avgav sitt yttrande den 26 juni 1992 och en proposition utarbetas för närvarande i Näringsdepartementet.

Skälen för mitt förslag

I 2 och 3 §§ förslaget till EES-lag föreskrivs att huvudbestämmelserna i EES-avtalet och bl.a. de till avtalet hörande protokollen 21-25 samt övervakningsavtalet och de till det avtalet hörande protokollen 1-4 skall gälla som lag här i landet. Det innebär i och för sig att de tidigare i detta avsnitt nämnda sekretessbestämmelserna införlivas med svensk rätt genom EES-lagen. Som anges i 2 kap. 2 § TF om begränsningarna i rätten att ta del av allmänna handlingar skall emellertid sådana begränsningar framgå av sekretesslagen eller i annan lag som denna hänvisar till.

Huvudregeln om sekretess för statliga myndigheters verksamhet som består i bl.a. tillsyn med avseende på näringslivet finns i 8 kap. 6 § sekretesslagen. Bestämmelsen ger inte i sig själv upphov till någon sekretess utan förutsätter att regeringen föreskriver om sekretess. De närmare bestämmelserna om vilka verksamheter som omfattas av sekretess hos olika myndigheter finns angivna i bilagan till sekretessförordningen (1980:657, omtryckt 1991:1756). Enligt 8 kap. 6 § första stycket 1 sekretesslagen gäller sekretessen för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs; ett s.k. rakt skaderekvisit gäller alltså enligt punkt 1, dvs. en presumtion för att uppgifterna är offentliga. Enligt första stycket 2 i nämnda paragraf gäller sekretess även för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden än affärs- eller driftförhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet. Sekretesskyddet för sådana uppgifter är starkare än i punkt 1, eftersom det inte uppställs något skaderekvisit; här gäller s.k. absolut sekretess.

På grund av den tveksamhet som kommit till uttryck hos flera remissinstanser när det gäller frågan om promemorians förslag uppfyller de krav på sekretess som skall gälla enligt avtalet, vill jag särskilt understryka det förhållandet att det i avtalets bestämmelser endast anges vara fråga om uppgifter som är *av sådant slag* att de omfattas av sekretess. Bestämmelserna om tystnadsplikt som finns i protokollen till EES- och övervakningsavtalen anger alltså inte att sekretess skall gälla för alla slag av uppgifter. Men av detta följer att ett tillsynsorgan som mottar sekretessbelagd information från ett annat tillsynsorgan skall se till att sekretessen för dessa uppgifter består. Det är då snarare fråga om att berörda parter skall respektera den sekretess som kan förekomma hos andra organ och stater och som sålunda kan komma att gälla för uppgift som man erhåller från den andra parten, även om uppgiften enligt den

egna rättsordningen inte skulle omfattas av sekretess. För att uppfylla avtalsbestämmelserna på detta område måste därför sekretesslagen ändras. Mot bakgrund av vad som redogjorts för i avsnitt 2 om den svenska offentlighetsprincipen och vad som gäller utomlands, har jag inte funnit att någon annan typ av sekretess än den s.k. absoluta kan komma i fråga för att vi sålunda skall uppfylla de krav som följer enligt avtalet. Med absolut sekretess avses sådan sekretess som gäller för uppgifter oberoende av en prövning av den risk för skada som ett utlämnande kan medföra.

Frågan om möjligheterna att i svensk rätt införa regler om sekretess som föreskrivits i avtal med andra stater om utbyte av sekretessbelagda uppgifter mellan olika länder behandlades av dåvarande chefen för Justitiedepartementet i samband med att särskilt långt gående sekretess infördes för uppgifter från utlandet i beskattnings- och indrivningsverksamhet (9 kap. 3 § sekretesslagen). Departementschefen konstaterade då att man för att uppnå en tillräckligt sträng sekretess för uppgifter som härrör från utlandet kan vara hänvisad till att dels föreskriva om sekretess utan skaderekvisit, dels i klarhetens intresse göra undantag från tillämpligheten av i vart fall 14 kap. 2 § sekretesslagen, om och i den utsträckning det skulle strida mot ett internationellt avtal som Sverige är bundet av och som inte tillåter sådant uppgiftsutbyte som avses i paragrafen. För att det inte skall leda till några missförstånd borde enligt departementschefen i tydlighetens intresse även 14 kap. 1 och 3 §§ tas med i en sådan undantagsregel (prop. 1987/88:41 s. 14 ff.). Motsvarande regler om absolut sekretess har senare införts också för sådana uppgifter i statlig myndighets tillsynsverksamhet på bl.a. värdepappersområdet som myndigheten erhållit enligt avtal med främmande stat eller mellanfolklig organisation (8 kap. 5 § sekretesslagen, prop. 1990/91:42, SFS 1990:1345). Av förarbetena till bestämmelserna framgår att sekretessen omfattar endast uppgifter som *erhållits* från utlandet (se bl.a. prop. 1990/91:42 s. 71).

De krav på sekretess som föreskrivs i protokollen är inte begränsade till uppgifter som erhållits från utlandet utan gäller också för uppgifter som *inhämtats* inom landet. För att uppfylla det krav på starkare sekretess som alltså kan bli aktuellt i samarbetet med de andra tillsynsmyndigheterna bör därför sekretesslagen ändras på så sätt som promemorian föreslår. Enligt min mening uttrycker emellertid orden "förfogar över på grund av avtalet" bättre att det är fråga också om uppgifter som inhämtats inom landet, till skillnad från vad som gäller enligt t.ex. 8 kap. 5 § tredje stycket sekretesslagen.

En förutsättning för denna starka sekretess måste vara att handlingarna eller uppgifterna erhållits eller inhämtats på grund av ett internationellt avtal som riksdagen godkänt. En annan förutsättning för sådan sekretess är att avtalet innehåller en klausul om att uppgifterna inte får lämnas vidare i det aktuella fallet. På grund härav måste särskilt anges att de sekretessbrytande bestämmelserna i 14 kap. 1-3 §§ i detta sammanhang inte får tillämpas i strid med ett internationellt avtal.

När det gäller lagtextens utformning anser jag att det är tillräckligt att sekretessföremålet anges vara uppgifter om enskilda *ekonomiska eller personliga* förhållanden. Med denna lydelse kommer enligt min mening

i stort sett alla slag av uppgifter som kan ha skyddsintresse att omfattas av sekretess, alltså även uppgifter om affärs- och driftförhållanden, uppfinningar och forskningsresultat vilka får anses innefattas i begreppet ekonomiska förhållanden.

När det gäller *placeringen* av den nya bestämmelsen i 8 kap. sekretesslagen har endast *Konkurrensverket* haft invändningar. Enligt verket skapar den i promemorian valda lösningen, med ett nytt stycke i 8 kap. 6 § sekretesslagen, risk för att sekretessen på konkurrensområdet inte kommer att motsvara de bestämmelser som Sverige åtagit sig att införa i svensk rätt. EES-avtalets sekretessbestämmelser har ju också till syfte att skydda intresset av att förebygga eller beivra överträdelser av konkurrensbestämmelserna och EES-avtalets konkurrensbestämmelser är förenade med långtgående befogenheter. Om ett företag genom att få ut handlingar från konkurrensmyndigheten skulle få förvarning om en förestående undersökning uppkommer givetvis risk för att undersökningen blir helt förfelad. Därför kan enligt verket placeringen av den föreslagna bestämmelsen ifrågasättas.

För min del vill jag peka på att det i 4 kap. sekretesslagen redan finns sekretessbestämmelser med hänsyn till myndighets verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn, som bl.a. gör det möjligt att hålla uppgifter hemliga om syftet med verksamheten motverkas om uppgiften röjs. Dessa bestämmelser motverkar en sådan risk som Konkurrensverket befarar, nämligen att ett företag skulle kunna få förvarning om en förestående granskning. Mot denna bakgrund anser jag att den föreslagna bestämmelsen bör införas i 8 kap. 6 § sekretesslagen.

Om de nuvarande sekretessreglerna för den del av tillsynsmyndighetens verksamhet som inte omfattas av protokollen bibehålls, innebär det att myndigheten kommer att få tillämpa olika sekretessregler för samma typ av uppgifter beroende på enligt vilket regelverk uppgifterna inhämtats. Detta kan, som påpekats i promemorian och av några remissinstanser, tyckas mindre lämpligt bl.a. med hänsyn till de svårigheter som kan uppstå när det gäller att avgöra vilken typ av sekretess som skall gälla för en viss uppgift. Det finns dock starka skäl för att inte låta den strängare sekretessen omfatta fler uppgifter än vad som krävs enligt protokollen. Enligt min mening torde de svårigheter som kan uppstå vid bedömningen av vilken typ av sekretess som skall gälla för en viss uppgift vara hanterliga. Någon närmare precisering när det gäller tillämpligheten av paragrafens två första stycken, som vissa remissinstanser föreslagit, anser jag inte heller vara erforderlig. Som också Hovrätten över Skåne och Blekinge anför, är det inte något ovanligt att en myndighet får tillämpa olika sekretessregler på samma typ av uppgifter. Beträffande önskemålet att i lagtexten särskilt ange viss myndighet, eller att viss myndighet inte skall tillämpa den aktuella bestämmelsen, vill jag bara framhålla att avgörande för bestämmelsens tillämpning är om det hos myndigheten finns uppgifter som inhämtats på grund av ett internationellt avtal.

En svensk myndighets möjlighet att *lämna ut* sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 1 kap. 3 § tredje stycket sekretesslagen. En uppgift som är sekretessbelagd enligt sekretesslagen får enligt bestämmelsen inte lämnas ut till utländsk myndighet eller mellanfolklig

organisation i annat fall än om utlämnandet sker i enlighet med särskild föreskrift därom i lag eller förordning eller om uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till svensk myndighet och det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller mellanfolkliga organisationen. Denna bestämmelse ger utrymme för det uppgiftslämnande från Sverige som kan vara föreskrivet i ett avtal med en annan stat eller mellanfolklig organisation. Den kan också vara tillämplig på uppgifter som Sverige har fått enligt ett sådant avtal, när det är fråga om att sprida uppgifterna vidare till utlandet. Bestämmelsen öppnar således möjligheter för den svenska tillsynsmyndigheten att medverka vid sådant utbyte av sekretessbelagda uppgifter som förutsätts skall äga rum med EFTA:s övervakningsmyndighet och utländska nationella tillsynsmyndigheter.

Frågan om meddelarfriheten

Meddelarfrihet råder för uppgifter som avser den som är föremål för myndighetens verksamhet men inte för uppgifter om annat än affärs- eller driftförhållanden för en tredje man som gjort affärer med eller på annat liknande sätt trätt i förbindelse med denne (8 kap. 6 § första stycket 2 och 16 kap. 1 § 3 sekretesslagen).

Med mitt förslag beträffande 8 kap. 6 § kommer uppgifter om tredje man som finns hos tillsynsmyndigheten - och som erhållits eller inhämtats med stöd av ett internationellt avtal - att omfattas av den absoluta sekretessen enligt det nya stycket. Det finns enligt min mening inte skäl att behandla uppgifter som tillsynsmyndigheten här i landet inhämtar på grund av avtalet på annat sätt än som redan gäller för uppgifter enligt första stycket 2. Jag föreslår därför att i 16 kap. sekretesslagen 1 § 3 ändras i överensstämmelse härmed. Att - som några remissinstanser anfört - inskränka meddelarfriheten också för andra uppgifter än sådana som berör tredje man anser jag inte vara erforderligt för att uppfylla avtalet. Jag vill här hänvisa till vad jag sagt om meddelarfriheten i avsnitt 2.

6 Sekretessen hos andra tillsynsorgan

Min bedömning: Sekretesslagens regler om sekretess hos tillsynsorgan för områdena banker och andra kreditinstitut, värdepapper, livsmedel samt växter och utsäde uppfyller redan de krav avtalet ställer och några lagändringar i dessa avseenden behövs inte.

Promemorians överväganden överensstämmer i huvudsak med min bedömning.

Remissinstanserna: Det stora flertalet av de remissinstanser som yttrat sig har inte haft någon erinran mot de överväganden som framförs i

promemorian.

Flera remissinstanser har emellertid inte fullt ut kunnat ansluta sig till promemorians överväganden. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* och *Sveriges Industriförbund* anser t.ex. att det underlag som presenterats i promemorian är alltför knapphändigt för antagandet att de aktuella direktivens krav på sekretess för "förtrolig information" är tillgodosett genom reglerna i 8 kap. 5 § första stycket 1 sekretesslagen. *Industriförbundet* har också ifrågasatt om den tystnadsplikt som skall gälla enligt direktivet om offentlig kontroll av livsmedel möjliggör sådana undantag från sekretessen för vissa allmänna intressen som gäller enligt 8 kap. 7 § sekretesslagen. *Finansinspektionen*, *Sparbankernas Bank*, *Svenska Bankföreningen* och *Finansbolagens Förening* anser att förslaget inte uppfyller de krav som direktiven ställer och föreslår därför att 8 kap. 5 § första stycket 1 ändras på så sätt att någon skadeprövning inte längre skall gälla. Enligt *Finansinspektionens* mening är det en avgörande skillnad mellan den sekretess som direktivbestämmelsen föreskriver och den som 8 kap. 5 § sekretesslagen innehåller. Sekretesslagens bestämmelse innebär nämligen enligt inspektionen i motsats till direktivet en presumtion för att de uppgifter om affärs- och driftförhållanden som ett institut lämnar är offentliga. Vad som betraktas som förtrolig information i andra länder och därför är föremål för sekretess där skulle alltså med den uppläggnings som föreslås i promemorian kunna komma att bli offentlig genom att den svenska tillsynsmyndigheten får uppgiften. I sitt samarbete med andra tillsynsmyndigheter skulle *Finansinspektionen* följaktligen inte kunna garantera sekretess för uppgifter som överlämnas till inspektionen.

Också i nu nämnda remissvar berörs frågan om *meddelarfriheten* och ifrågasätts skyddet för uppgifter om tredje man på samma sätt som redogjorts för i avsnitt 5.

Bakgrunden till min bedömning

Sekretessregler i bindande EG-rättsakter

Sverige har genom EES-avtalet åtagit sig att från avtalets ikraftträdande den 1 januari 1993 följa sekretessbestämmelser beträffande olika tillsynsorgan inom följande områden.

Banker och andra kreditinstitut

- Det s.k. första banksamordningsdirektivet (77/780/EEG) artikel 12. Bestämmelsen har fått sin nuvarande lydelse genom artikel 16 i det s.k. andra banksamordningsdirektivet (89/646/EEG).
- Direktivet om gruppbasead tillsyn av kreditinstitut (83/350/EEG) artikel 5.3. Bestämmelsen hänvisar till artikel 12 i första banksamordningsdirektivet.

Bestämmelserna har följande innebörd. Personer som är eller har varit anställda hos tillsynsmyndigheter samt revisorer och experter som är verksamma för myndighetens räkning skall vara bundna av tystnadsplikt.

Tystnadsplikten innebär att förtrolig information som erhållits i tjänsten inte får röjas till någon annan person eller myndighet utom i sammandrag som omöjliggör identifikation av enskilda institut, med förbehåll för fall som omfattas av straffrättslig lagstiftning. Tystnadsplikten skall inte hindra det informationsutbyte som förutsätts äga rum mellan medlemsländernas tillsynsmyndigheter. Utbyte av information får därför ske oberoende av tystnadsplikten. En tillsynsmyndighet som tar emot sekretessbelagd information från ett annat lands tillsynsmyndighet skall dock se till att sekretessen för dessa uppgifter består. Den mottagna informationen får inte heller användas annat än för vissa begränsade ändamål. I vissa undantagsfall får sekretessbelagd information yppas oavsett om den inhämtats inom landet eller härrör från en medlemstats tillsynsmyndighet. Undantag från sekretessen gäller vid civilrättsliga eller kommersiella förfaranden när ett kreditinstitut försatts i konkurs eller underkastats tvångslikvidation. Vidare gäller undantag från sekretessen i processsammenhang, om något av tillsynsmyndighetens beslut har överklagats eller på annat sätt blivit föremål för rättslig åtgärd. Sekretessbelagd information får också i vissa fall lämnas till andra tillsynsmyndigheter inom samma sektor, till organ som handhar ett kreditinstituts konkurs eller likvidation, till personer som är ansvariga för obligatorisk revision av finansiella instituts räkenskaper och till centralbanker.

En proposition om EES-anpassad lagstiftning om banker och kreditmarknadsbolag m.m. med förslag till ändringar i lagstiftningen för banker, kreditaktiebolag och finansbolag i anledning av bl.a. det andra banksamordningsdirektivet utarbetas f.n. i Finansdepartementet. Lagändringarna avses träda i kraft i den 1 januari 1993.

Värdepappersområdet

- Direktivet om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (85/611/EEG) artikel 50.
- Direktivet med ändring av direktiv 80/390/EEG om samordning av kraven på upprättande, granskning och spridning av prospekt som skall offentliggöras vid upptagande av värdepapper till officiell notering vid fondbörs (87/345/EEG) artikel 25.
- Direktivet om sådana uppgifter som skall offentliggöras vid förvärv eller avyttring av ett större innehav i ett börsnoterat företag (88/627/EEG) artikel 14.
- Direktivet om samordning av kraven på upprättande, granskning och spridning av prospekt som skall offentliggöras när överlåtbara värdepapper erbjuds till allmänheten (89/298/EEG) artikel 23.
- Direktivet om samordning av föreskrifter avseende insiderhandel (89/592/EEG) artikel 9.

Dessa bestämmelser har i stort sett samma innehåll som artikel 16 i andra banksamordningsdirektivet. Antalet specificerade undantag från sekretessen i bestämmelserna är dock färre. I stället anges att undantag från sekretessen får göras om det anges i lag. Detta undantag gäller dock inte uppgifter som erhållits från ett annat lands tillsynsmyndigheter.

- Direktivet om offentlig kontroll av livsmedel (89/397/EEG) artikel 12.

Direktivet lägger fast de allmänna principer som skall vara vägledande för all kontroll av livsmedel samt av material som kommer i kontakt med livsmedel. Syftet med kontrollen är att skydda folkhälsan, redligheten i handeln och information till konsumenterna. Enligt direktivet skall inspektion och kontroll ske i hela kedjan från producent fram till konsument och genomföras utan föregående varning. I artikel 12.2 sägs att inspektörerna skall vara bundna av tystnadsplikt.

Växter - utsäde

- Direktivet om en gemensam sortlista för arter av lantbruksväxter (70/457/EEG) artikel 7.3 och 10.3-4.
- Direktivet om marknadsföring av utsäde av köksväxter (70/458/EEG) artikel 7.3 och 11.3-4.

Direktivet om en gemensam sortlista för arter av lantbruksväxter innehåller regler om sortgodkännande och upprättandet av en gemensam sortlista inom EG. EG:s regler om den gemensamma sortlistan innebär att svenska sorter skall godkännas enligt EG:s bestämmelser och att EFTA-länderna och EG skall utarbeta en gemensam sortlista. Enligt EES-avtalets anpassningsregler till direktivet är det en strävan att den gemensamma sortlistan skall vara färdigställd vid utgången av år 1995. I övrigt skall direktivet tillämpas från EES-avtalets ikraftträdande.

I artikel 7.3 föreskrivs att i de fall en undersökning av genetiska beståndsdelar krävs för att studera hybrider och syntetiska sorter skall resultaten från undersökningen och beskrivningen av de genetiska beståndsdelarna behandlas konfidentiellt om förädlaren begär detta. Artikel 10.3 föreskriver att uppgifter i sådan dokumentation om godkända sorter som erhållits från ett annat medlemsland skall behandlas konfidentiellt. Enligt artikel 10.4 skall, med undantag av uppgifter som avses i 7.3, dokumentation avseende godkännande göras tillgängligt för personligt bruk för personer som kan styrka att de har rätt att ta del av den.

I direktivet om marknadsföring av utsäde för köksväxter, som innehåller motsvarande bestämmelser om sortgodkännande m.m., finns likalydande sekretessbestämmelser.

Skälen för min bedömning

Banker och andra kreditinstitut

Den tillsynsmyndighet som avses i första och andra banksamordningsdirektiven är för svensk del Finansinspektionen. Bestämmelser om sekretess hos bl.a. Finansinspektionen finns i 8 kap. 5 § sekretesslagen. I bestämmelsen föreskrivs att sekretess gäller för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som står under inspektionens tillsyn om det kan

antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs, dvs. sekretess med rakt skaderekvisit. För uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som trätt i affärsförbindelse med den som är föremål för Finansinspektionens verksamhet gäller absolut sekretess. Enligt tredje stycket gäller absolut sekretess även för sådana uppgifter om affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten erhållit enligt avtal med främmande stat eller mellanfolklig organisation vilket godkänts av riksdagen. Som nämnts i avsnitt 5, framgår av förarbetena till bestämmelsen att sekretess enligt tredje stycket endast omfattar uppgifter som erhållits från utlandet (prop. 1990/91:42 s.71). För sådana uppgifter får de sekretessbrytande bestämmelserna i 14 kap. 1-3 §§ inte tillämpas i strid med avtalet.

Den tystnadsplikt som skall gälla enligt EG:s banksamordningsdirektiv innebär att *förtrolig* information som erhållits i tjänsten inte får röjas annat än under vissa förutsättningar. När det i den svenska sekretesslagen talas om uppgifter som lämnats i förtroende avses med detta en situation som skiljer sig från den som banksamordningsdirektiven reglerar. Enligt 7 kap. 4 § andra stycket gäller absolut sekretess inom kommunal familjerådgivning för uppgifter som en enskild lämnat i förtroende. Motsvarande sekretess gäller enligt 9 kap. 9 § hos allmän advokatbyrå i ärende om rättsligt biträde för uppgift som det kan antas att den rättsökande har förutsatt skall bli behandlad förtroligt. Dessa situationer präglas av att en enskild hjälpbehövande anförtror sig till en familjerådgivare eller advokat.

När det gäller att för svenska förhållanden söka en motsvarighet till vad som i banksamordningsdirektivet avses med förtrolig information kan jag inte se annat än att det bör gälla sådan information vars spridande skulle vara till skada för den uppgiften rör. Den skadeprövning som skall göras enligt 8 kap. 5 § första stycket 1 syftar just till att sådan information inte skall lämnas ut. Enligt min mening uppfyller således sekretesslagen redan de krav direktiven ställer och någon lagändring i sak anser jag därför inte vara påkallad.

Jag vill i detta sammanhang framhålla att vad jag nu sagt har tillämpning på sådana uppgifter som t.ex. Finansinspektionen här i landet inhämtar från banker m.fl. med stöd av den svenska lagstiftningen. I den mån inspektionen får del av sekretessbelagda uppgifter från tillsynsorgan i andra länder, EG-kommissionen eller EFTA:s övervakningsmyndighet, kan 8 kap. 5 § tredje stycket bli tillämpligt. Då gäller absolut sekretess.

Meddelarfrihet råder för uppgifter om banker och andra som står under Finansinspektionens tillsyn men inte för uppgifter om kundernas ekonomiska eller personliga förhållanden (8 kap. 5 § första stycket 2 och 16 kap. 1 § 3 sekretesslagen). Jag gör här samma bedömning som beträffande de konkurrensövervakande organen (avsnitt 5) och finner alltså inte anledning att ytterligare begränsa meddelarfriheten.

Värdepappersområdet

Bestämmelserna i 8 kap. 5 § sekretesslagen gäller även för myndighets verksamhet som består i tillsyn och tillståndsgivning avseende värdepappersmarknaden, dvs. i första hand värdepappersinstitut och fondbörs-

väsentet. Enligt bestämmelsens andra stycke gäller sekretess i myndighets verksamhet, som består i övervakning enligt insiderlagen (1990:1342), för uppgift som på begäran har lämnats av någon som är uppgiftsskyldig.

Genom dessa bestämmelser kan de krav på sekretess som föreskrivs i direktiven på värdepappersområdet anses vara tillgodosedda. Enligt min mening fordras inte heller här någon lagändring.

Prop. 1992/93:120

Livsmedelskontroll

Bestämmelser om sekretess för livsmedelskontrollen på det statliga området regleras i 8 kap. 6 § sekretesslagen jämfört med punkt 28 i bilagan till sekretessförordningen. Enligt bestämmelserna gäller sekretess i verksamhet som består i tillståndsgivning och tillsyn enligt bl.a. livsmedelslagen (1971:511). Sekretessen för den livsmedelskontroll som bedrivs på det lokala planet av miljö- och hälsoskyddsnämnderna regleras i 8 kap. 7 § sekretesslagen. Denna bestämmelse innehåller regler om sekretess i verksamhet som består i tillsyn eller stödverksamhet som annan än statlig myndighet bedriver med avseende på näringslivet. Sekretessen enligt dessa bestämmelser gäller för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Dock gäller denna sekretess inte för uppgift i tillsynsverksamheten inom miljö- och hälsoskyddsområdena när vissa allmänintressen har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut. Syftet med detta undantag från sekretessen är att sekretessen skall kunna vika t.ex. i fall då det föreligger miljö- och hälsorisker som kan motverkas genom information till allmänheten.

Direktivet föreskriver att inspektörer som handhar livsmedelskontroll skall vara bundna av tystnadsplikt. Avtalet innefattar som jag tidigare framhållit inte något krav på att i alla länder införa en identisk tystnadsplikt. Även med beaktande av de sekretessbrytande bestämmelserna när det gäller vissa allmänintressen, anser jag att gällande sekretessregler på området redan uppfyller direktivets krav på tystnadsplikt. Någon lagändring är enligt min mening därför inte heller här påkallad.

Växter - utsäde

Statens jordbruksverk och Statens växtsortnämnd är de svenska myndigheter som kommer att handha frågor enligt direktiven om den gemensamma sortlistan för lantbruksväxter och om marknadsföring av utsäde för köksväxter. För jordbruksverkets verksamhet som består i utredning, planering, tillståndsgivning, tillsyn och stöd inom jordbrukets och trädgårdsnäringens områden gäller sekretess enligt 8 kap. 6 § sekretesslagen jämfört med 2 § sekretessförordningen och punkt 28 i bilagan till den förordningen. Enligt punkt 66 i bilagan till sekretessförordningen gäller sekretess för myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning och tillsyn enligt bl.a. utsädesförordningen (1980:438). Enligt dessa bestämmelser gäller sekretess för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden och uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Enligt min mening uppfyller redan nuvarande sekretessbestämmelser på området direktivens krav på konfidentiell behandling av vissa uppgifter, varför någon lagändring inte kan anses vara påkallad.

Prop. 1992/93:120

7 Ömsesidigt bistånd i tullfrågor

Mitt förslag: Den bestämmelse i 9 kap. 3 § sekretesslagen som föreskriver sekretess för uppgifter som en svensk myndighet erhållit enligt avtal med en främmande stat skall gälla också beträffande avtal med en mellanfolklig organisation.

Promemorians förslag överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: De remissinstanser som yttrat sig under detta avsnitt godtar eller tillstyrker förslaget.

Bakgrunden till mitt förslag

I protokoll 11 till EES-avtalet regleras frågor om bistånd i tullfrågor mellan EFTA-länderna, EG och dess medlemsstater. Protokollet föreskriver att bistånd skall lämnas för att säkerställa en korrekt tillämpning av tullagstiftningen samt att förhindra, upptäcka och utreda överträdelse av denna lagstiftning. Bistånd skall ges bl.a. vid utbyte av information och upplysningar mellan länderna och EG.

I artiklarna 10-11 regleras hur mottagen information skall behandlas från sekretesssynpunkt samt användningen av upplysningar. Informationen skall vara av förtrolig natur och omfattas av sekretesskydd hos de berörda staterna, men även i tillämpliga gemenskapsorgan - dvs. EG-kommissionen. Erhållen information får användas för annat ändamål än protokollets syften endast efter skriftligt samtycke från den myndighet som lämnat uppgiften. Förbehållsregeln gäller dock inte information om brott rörande narkotika eller psykotropa ämnen. Sådana uppgifter kan meddelas andra myndigheter som är direkt verksamma i narkotikabekämpningen. Sekretessen hindrar heller inte att information används i processammanhang då tullagstiftningen överträtts.

Skälen för mitt förslag

När det gäller bestämmelser om sekretess inom bl.a. tullområdet finns regler i 9 kap. 1-3 §§ sekretesslagen, vilka tar sikte på sekretess med hänsyn till skyddet för enskilda förhållanden av såväl personlig som ekonomisk natur. Enligt 1 § gäller sekretess i myndighets verksamhet som avser bestämmande av skatt eller som avser taxering eller övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt. Med skatt avses även bl.a. tull. Enligt 2 § gäller sekretess också bl.a. ärenden om kontroll beträffande skatt eller om säkringsåtgärd i samband med kontroll samt annan verksamhet som avser tullkontroll och som inte faller under 1 §.

Av 3 § första stycket följer att sekretessen, enligt 1 och 2 §§, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat, också gäller i ärende om handräckning eller bistånd som myndighet lämnar åt myndighet eller annat organ i den staten i verksamhet som motsvarar den som avses i nämnda paragrafer.

Sekretess gäller enligt 3 § andra stycket i beskattnings- och indrivningsverksamhet för uppgift som svenska myndigheter erhållit enligt avtal med främmande stat vilket har godkänts av riksdagen. I fråga om sådan sekretess får bestämmelserna om uppgiftsutbyte mellan myndigheter i 14 kap. 1-3 §§ inte tillämpas i strid med avtalet.

Eftersom 9 kap. 3 § avser endast överenskommelser med främmande stat anser jag att bestämmelsen för att bli tillämplig på avtal med EG måste utvidgas till att även omfatta överenskommelser med mellanfolklig organisation och att i andra stycket anges att sekretess gäller för uppgifter som en myndighet förfogar över på grund av sådant avtal.

8 Sekretessen inom området provning och kontroll

Mitt förslag: Bestämmelserna i sekretesslagens bilaga anpassas till de nya bestämmelserna om teknisk kontroll.

Promemorians förslag överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: De remissinstanser som yttrat sig under detta avsnitt godtar eller tillstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag

Riksprovplatserna

I prop. 1991/92:170, bil. 11, har regeringen föreslagit att lagen (1989:164) om teknisk provning och om mätning skall ersättas med en ny lag om teknisk kontroll. Den nya lagen avses träda i kraft vid samma tidpunkt som EES-lagen.

I propositionen anförts att EES-avtalet medför att Sverige måste anpassa sin ordning för obligatorisk provning och kontroll till den ordning som tillämpas inom EG. I stället för det nuvarande riksprovplatssystemet med statligt monopol införs inom de områden där det finns gemensamma EG-regler ett öppet system med konkurrens mellan kompetensprövade aktörer, s.k. anmälda organ. Den kontroll dessa kommer att utföra innefattar inte myndighetsutövning. Även i övrigt skall provningsmonopol upphöra. Både offentliga och enskilda organ som uppfyller kraven på kompetens skall kunna medverka inom systemet för bl.a. återkommande provning, såsom t.ex. av fordon eller hissar, och konkurrera om uppdragen. Det nuvarande systemet med riksprovplatser föreslås vara avvecklat senast den 1 januari 1994 (prop. 1991/92:170, bil. 11 s. 6 och 51 ff.).

De nuvarande riksprovplatserna bl.a. Aktiebolaget Svensk Anläggningsprovning (tidigare Aktiebolaget Statens Anläggningsprovning), Aktiebolaget Svensk Bilprovning och Apoteksbolaget Aktiebolag kommer således enligt förslaget att mista sin monopolställning och verka på en konkurrensutsatt marknad. Under en övergångstid kommer dock dessa organ att som riksprovplatser behålla viss kontrollverksamhet som innefattar myndighetsutövning.

Eftersom den nuvarande verksamheten vid riksprovplatserna Aktiebolaget Svensk Anläggningsprovning, Aktiebolaget Svensk Bilprovning och Apoteksbolaget Aktiebolag i dag har inslag av myndighetsutövning finns de upptagna i den bilaga det hänvisas till i 1 kap. 8 § sekretesslagen. Innebörden av detta är att handlingar som gäller obligatorisk kontroll hos dessa riksprovplatser skall anses som allmänna handlingar enligt tryckfrihetsförordningen och därmed omfattas av offentlighetsprincipen. Jag anser därför att bestämmelserna i sekretesslagens bilaga bör anpassas till de nya förhållandena. I den föreslagna lagen om teknisk kontroll återfinns inte begreppet obligatorisk kontroll. Den verksamhet som skall omfattas av offentlighetsprincipen bör beskrivas som "kontroll som riksprovplats" med hänvisning till den nya lagen.

När funktionen som riksprovplats upphör kan dessa bestämmelser upphävas.

Andra organ

Vissa sekretessfrågor uppkommer i samband med att organ anmäls eller ackrediteras enligt den föreslagna lagen om teknisk kontroll. Lagförslaget innehåller en särskild sekretessbestämmelse (22 §) som gäller befattningen med ärenden enligt lagen och som syftar till att skydda kommersiellt känsliga uppgifter i samband med att ett organ anmäls eller ackrediteras. En motsvarande bestämmelse finns i den i dag gällande lagen (1989:164) om kontroll genom teknisk provning och mätning; i det allmännas verksamhet tillämpas sekretesslagen.

När det gäller det kommersiella skyddet för de anmälda och ackrediterade organens klienter gäller som villkor för ackreditering att organet iakttar gällande europeisk standard för den verksamhet som organet bedriver. Motsvarande avses gälla för anmälda organ. I standarderna behandlas också skyldigheten att iaktta sekretess i förhållande till klienterna. För provningslaboratorier gäller standarden EN 45001. I det allmännas verksamhet ger 8 kap. 9 § sekretesslagen skydd för dem som anlitar en myndighet för uppdrag om provning m.m.

Nuvarande sekretessbestämmelser på området kan anses redan ge ett tillfredsställande sekretesskydd. Någon lagändring i detta avseende är därför enligt min mening inte påkallad.

9 Övriga frågor

Sveriges Industriförbund har påpekat att handlingar hos EG:s institutioner blir offentliga först efter 30 år. De tider som gäller för sekretess i Sverige är beroende av uppgifternas art. Avtalet innehåller inte några

bestämmelser om sekretesstid. Jag anser det därför inte erforderligt med några ändringar i detta avseende. Förbundet har vidare påpekat att, i fråga om utlämnande av uppgifter till utlandet på ADB-medium, det föreligger förslag till direktiv från EG-kommissionen angående skydd för enskilda på ADB-området. Jag hänvisar i detta sammanhang till att Datalagsutredningen (Ju 1989:02) kommer att beröra denna fråga. Utredningen beräknas komma med sitt slutbetänkande i början av år 1993.

Prop. 1992/93:120

Styrelsen för teknisk ackreditering har påpekat att AB Statens Anläggningsprovning numera heter AB *Svensk* Anläggningsprovning, vilket bör leda till en justering av lagtexten.

10 Ikraftträdande

EES-avtalet skall (art. 129.3) träda i kraft den 1 januari 1993, under förutsättning att alla avtalsslutande parter har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument. Det kan emellertid inte uteslutas att avtalet träder i kraft senare än den 1 januari 1993 och i prop. 1991/92:170 (bil. 1 s. 190) har därför föreslagits att regeringen skall bestämma ikraftträdandet av den föreslagna EES-lagen. På motsvarande sätt bör därför regeringen bestämma tidpunkten för ikraftträdandet av de nya sekretessbestämmelser som här föreslås.

11 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu anfört har inom Justitiedepartementet upprättats förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Förslaget har granskats av *Lagrådet*.

12 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

13 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

Förslag till Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Häriigenom föreskrivs att 8 kap. 6 §, 9 kap. 3 § och bilagan till sekretesslagen (1980:100)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 6 §

Sekretess gäller, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i statlig myndighets verksamhet, som består i utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt, för uppgift om

1. enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs,

2. andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen godkänt avtal härom med främmande stat eller mellanfolklig organisation, hos myndighet i verksamhet, som avses i första stycket, för uppgift om affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten erhållit eller inhämtat på grund av avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1-3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

Regeringen kan för särskilt fall förordna om undantag från sekretess som har föreskrivits med stöd av första stycket 1, om den finner det vara av vikt att uppgiften lämnas.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

¹ Lagen omtryckt 1989:713.

9 kap.

3 §

Sekretess enligt 1 och 2 §§ gäller också, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat, i ärende om handräckning eller bistånd som myndighet lämnar åt myndighet eller annat organ i den staten i verksamhet som motsvarar den som avses i nämnda paragrafer.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat, hos myndighet i verksamhet som avses i 1, 2 eller 19 § för sådan uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden som myndigheten har erhållit enligt avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1-3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen enligt andra stycket i högst tjugo år.

Sekretess enligt 1 och 2 §§ gäller också, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat *eller mellanfolklig organisation*, i ärende om handräckning eller bistånd som myndighet lämnar åt myndighet eller annat organ i den staten *eller mellanfolkliga organisationen* i verksamhet som motsvarar den som avses i nämnda paragrafer.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat *eller mellanfolklig organisation*, hos myndighet i verksamhet som avses i 1, 2 eller 19 § för sådan uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden som myndigheten har erhållit *eller inhämtat på grund av* avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1-3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

*Bilaga²**Nuvarande lydelse*

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

² Senaste lydelse 1992:319.

Riksprovplatserna Aktiebolaget Statens Anläggningsprovning, Aktiebolaget Svensk Bilprov- ning och Apoteksbolaget Aktie- bolag	<i>obligatorisk kontroll (SFS 1985:1105)</i>
---	--

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Riksprovplatserna Aktiebolaget Statens Anläggningsprovning, Aktiebolaget Svensk Bilprov- ning och Apoteksbolaget Aktie- bolag	<i>kontroll som riksprovplats (SFS 1992:000)</i>
---	--

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förslag till Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 6 §, 9 kap. 3 §, 16 kap. 1 § och bilagan till sekretesslagen (1980:100)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 6 §

Sekretess gäller, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i statlig myndighets verksamhet, som består i utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt, för uppgift om

1. enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs,

2. andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen godkänt avtal härom med främmande stat eller mellanfolklig organisation, hos myndighet i verksamhet, som avses i första stycket, för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som myndigheten har erhållit eller inhämtat på grund av avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1-3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

Regeringen kan för särskilt fall förordna om undantag från sekretess som har föreskrivits med stöd av första stycket 1, om den finner det vara av vikt att uppgiften lämnas.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

¹ Lagen omtryckt 1989:713.

9 kap.

3 §

Sekretess enligt 1 och 2 §§ gäller också, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat, i ärende om handräckning eller bistånd som myndighet lämnar åt myndighet eller annat organ i den staten i verksamhet som motsvarar den som avses i nämnda paragrafer.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat, hos myndighet i verksamhet som avses i 1, 2 eller 19 § för sådan uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden som myndigheten har erhållit enligt avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1-3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen enligt andra stycket i högst tjugo år.

Sekretess enligt 1 och 2 §§ gäller också, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat *eller mellanfolklig organisation*, i ärende om handräckning eller bistånd som myndighet lämnar åt myndighet eller annat organ i den staten *eller mellanfolkliga organisationen* i verksamhet som motsvarar den som avses i nämnda paragrafer.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat *eller mellanfolklig organisation*, hos myndighet i verksamhet som avses i 1, 2 eller 19 § för sådan uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden som myndigheten har erhållit *eller inhämtat på grund av* avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1-3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

16 kap.

1 §²*Nuvarande lydelse*

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1-8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall

² Senaste lydelse 1992:350.

av uppsåtligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikt följer av

Prop. 1992/93:120

3. denna lag enligt

7 kap. 29 §
8 kap. 3 §, 5 § första stycket 2,
6 § första stycket 2, 7 § första
stycket 2 eller 8 § första stycket
8 kap. 8 § andra stycket

såvitt avser uppgift som hänför
sig till myndighets affärsmässiga
utlåningsverksamhet

Föreslagen lydelse

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1-8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall av uppsåtligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikt följer av

3. denna lag enligt

7 kap. 29 §
8 kap. 3 §, 5 § första stycket 2,
6 § första stycket 2
8 kap. 6 § andra stycket

*såvitt avser uppgift om andra
ekonomiska eller personliga för-
hållanden än affärs- eller driftför-
hållanden för den som trätt i
affärsförbindelse eller liknande
förbindelse med den som är före-
mål för myndighetens verksamhet*

8 kap. 7 § första stycket 2 eller
8 § första stycket
8 kap. 8 § andra stycket

Prop. 1992/93:120

såvitt avser uppgift som hänför
sig till myndighets affärsmässiga
utlåningsverksamhet

Bilaga³

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet

Riksprovplatserna Aktiebolaget Statens Anläggningsprovning, Aktiebolaget Svensk Bilprovning och Apoteksbolaget Aktiebolag	<i>obligatorisk kontroll (SFS 1985:1105)</i>

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet

Riksprovplatserna Aktiebolaget Svensk Anläggningsprovning,	<i>kontroll som riksprovplats (SFS 1992:000)</i>

³ Senaste lydelse 1992:319.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1992-10-15

Närvarande: f.d. justitierådet Böret Palm, justitierådet Lars-Åke Beckman, regeringsrådet Sigvard Holstad.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 1 oktober 1992 har regeringen på hemställan av statsrådet Reidunn Laurén beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Förslaget har inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Gunnar Lavett.

Lagrådet har ingen erinran mot förslaget.

Regeringens proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 oktober 1992	7
1 Inledning	7
2 Offentlighetsprincipen och EES	8
3 Allmänt om införlivandet av EES-avtalet med svensk rätt	11
4 Sekretessbestämmelser i EES-avtalets huvuddel	12
5 Sekretessen hos de konkurrensövervakande organen	13
6 Sekretessen hos andra tillsynsorgan	19
7 Ömsesidigt bistånd i tullfrågor	25
8 Sekretessen inom området för provning och kontroll	26
9 Övriga frågor	27
10 Ikraftträdande	28
11 Upprättat lagförslag	28
12 Hemställan	28
13 Beslut	28
 Bilaga 1 Lagförslag i promemorian (Ds 1992:84) Ändringar i sekretesslagen i anledning av EES-avtalet	 29
Bilaga 2 Det till Lagrådet remitterade lagförslaget	32
Bilaga 3 Utdrag ur protokoll vid Lagrådets sammanträde den 15 oktober 1992	37